

Tässä numerossa:

Kansallinen digitaalinen kirjasto tulee – oletko valmis?

Uusiin tehtäviin, uusiin haasteisiin

Mikä ihmeen EU-kokoelma?

Seminaarinmäen koululaulut näyttelyssä

Joululehtiä esillä vitriininäyttelyssä

Palvelut yhdeltä luukulta – Kansallinen digitaalinen kirjasto KDK

Kansallinen digitaalinen kirjasto KDK on OPM:n hallinnoima hanke, jossa luodaan yhteinen asiakasliittymä muistiorganisaatioiden (kirjastot, arkistot, museot) kokoelmiin ja palveluihin sekä pitkäaikaissäilytysjärjestelmä sähköisille kulttuuriperintöaineistoille. Lisäksi hankkeessa digitoidaan uusia aineistoja, kerrytetään kansallista osaamista aiheeseen liittyen sekä pyritään nivomaan KDK osaksi Euroopan digitaalista kirjastoa, Europeanaa.

Eri organisaatioiden aineistoista muodostetaan yhteinen, helposti käytettävä kansallinen kokonaisuus. Hankkeen mittakaava on valtava. KDK sisältää jo alkuvaiheessa yli 100 000 museoesineitä ja valokuvaa, noin miljoona sivua vanhoja sanomalehtiä, yli 20 000 tieteellistä lehteä ja 300 000 e-kirjaa, satoja tuhansia asiakirjoja sekä yleisten ja tieteellisten kirjojen 30 miljoonan nimekkeen viite- ja saatavuustiedot.

Jyväskylän yliopiston kirjasto on mukana pitkäaikais-säilytyksen selvityshankkeessa ja osallistuu asiakasliittymäksi valitun järjestelmän testikäyttöön syksyllä 2010. Pilottikirjastona voimme osaltamme kehittää Kansallista digitaalista kirjastoa asiakaskuntamme tarpeita vastaavaksi.

Julkiseen käyttöön asiakasliittymän on tarkoitus avautua kesällä 2011.

KDK:n www-sivut ovat osoitteessa <http://www.kdk2011.fi> ja Europeanan prototyyppiin voi tutustua osoitteessa <http://www.europeana.eu/>. Lisätietoja saa informaattikko Hannu Markkaselta, puh. (014) 260 3424, e-mail hannu.markkanen@juu.fi.

Seminaarinmäen koululaulut ja tutut laulukirjat 19.10.–31.12.2009 pääkirjaston 2. krs:n Exlibris-näyttelytilassa

Mistä olivat Seminaarinmäen koululaulut lähtöisin? Näe omin silmin P. J. Hannikaisen Sirkkuset ja Otto Kotilaisen joululaulu vuodelta 1901. Voit myös muistella oman koululaulukirjasi ja seminaarin harmoonin äärellä laulutuntien tunnelmaa.

Näyttely pohjautuu Jyväskylän yliopiston 75-vuotisjuhlakirjaan Seminaarinmäen koululauluja : kansakouluajoilta nykypäivään, Hannikaisesta Semmareihin. Tekijät: Erja Kosonen ja Reijo Pajamo, 2009.

Uusiin tehtäviin, uusiin haasteisiin

Kirjastossa vuosikymmeniä työskennelleet toimistopäällikkö Pirkko Audejev-Ojanen ja hankintapäällikkö Ulla-Maija Frilander ovat eläköityneet tänä syksynä. Joulukuun alussa uutena kokoelmapäällikkönä aloittaa Kaisa Saikkonen ja hankintapäällikkönä Irene Ylönen. Näin he linjaavat tulevaisuuden haasteitaan uusissa tehtävissään:

Mikä on mielestäsi oman vastualueesi tärkein kehittämissaaste?

Irene: Haasteellisinta on tasapainoilla monialaisen yliopiston tarpeiden ja kustantajien asettamien reunaehtojen välillä niin, että saamme hankituksi kaikille riittävät aineistot kustannustehokkaasti. Kompromisseja joutuu väkisin tekemään. Suurin muutos tulevina vuosina tapahtuu e-kirjojen saralla. On mielenkiintoista seurata, millaiseksi kustantajien e-kirjapolitiikka muotoutuu – jo nyt hankkisimme niitä enemmän, mikäli e-kir-

Hankintapäällikkö Irene Ylönen

jojen hankinta ja käyttö olisi asiakasystävällisempää ja asiakaskuntamme kipeimmin tarvitsemia teoksia olisi ylipäätään saatavana.

Kaisa: Suuri haaste on saada kirjaston nykyiset kokoelmatilat riittämään mahdollisimman pitkään. Vapaakappalekokoelman osalta olemme arkistoiva kirjasto, mutta ostetun tutkimuskirjallisuuden kokoelman haluamme vastaavan asiakaidemme nykyisiä ja tulevia tarpeita mahdollisimman hyvin. Tämä merkitsee myös kokoelmien karsimista. Siirrämme myös vanhasta kortistosta löytyvää tai kokonaan lueteloimatonta arkistoaineistoa JYKDOK-tietokantaan. Tämä hanke palvelee tulevaa Kansallista digitaalista kirjastoa, jonka asiakasliittymä avaa pääsyn JYKDOKin viite- ja saatavuustietoihin.

Millainen kirjasto meillä on kymmenen vuoden kuluttua?

Molemmat: Meillä on edelleen elävä hybridikirjasto, jossa palvelemme asiakkaita heidän haluamallaan tavalla. Tarpeet tulevat muuttumaan, ja myös kirjastossa tehtävä työ muuttuu jatkuvasti. Kirjaston perustehtävä sen sijaan ei muutu: olemme edelleen yliopistoyhteisössämme tapahtuvan tutkimuksen, opetuksen ja opiskelun tärkeä osa. Kirjasto jatkaa myös aktiivisesti yhteiskunnallista vaikuttamista mm. vaalimalla kulttuuriperintöä Keski-Suomen alueella.

Painetut aineistot vs. verkkoaineistot. Säilyykö tasapaino vai kuinka käy?

Kokoelmapäällikkö Kaisa Saikkonen

Irene: Molemmat säilyvät. Tieteellisten aikakausjulkaisujen painettu julkaiseminen tulee vähenemään eniten. Sillä saralla siirtymä e-maailmaan on jo pitkällä – päinvastoin kuin monografioissa, jossa vasta haetaan uusia toiminta- ja hinnoittelumalleja. Painettu kirja säilyy seuraavat 10 vuotta – ja varmaan vielä siitä paljon pidempäänkin.

Kaisa: Uusi kulttuuriaineistolaki takaa sen, että saamme edelleen vapaakappaleina kaikki Suomessa painetut julkaisut, joiden määrä ei ole ainakaan vielä vähenemässä. Kirjastoon saapuu tätä aineistoa yli 400 hyllymetriä vuodessa. Lähitulevaisuudessa saamme käyttöömmemme myös kotimaiset verkkoaineistot sekä Suomessa lähetettävät radio- ja tv-ohjelmat.

Pirkolle ja Ulla-Maijalle lep-poisia eläkepäiviä ja Kaisalle sekä Irenelle onnea ja intoa uusiin haasteisiin.

Teksti: Anja Agander

Jyväskylän yliopiston kirjasto – EU-tallekirjasto

Tiesitkö, että Jyväskylän yliopiston kirjastossa on tarjolla valtava määrä EU:n ja sen toimielinten julkaisemaa materiaalia niin painettuna kuin elektronisenaakin? Jyväskylän yliopisto allekirjoitti kesällä 1995 EU:n komission kanssa sopimuksen EU-tallekirjasto-oikeudesta. Tällä hetkellä sopimuksia on Suomessa 10 kirjastolla.

Sopimuksen mukaisesti kirjasto saa EU:n ja sen toimielinten julkaisemaa painettua materiaalia (virallisjulkaisuja, tilastoja, raportteja jne.), käyttöoikeuden tietokantoihin sekä koulutusta EU-asioissa. Vuosien varrella painettu aineisto on vähentynyt ja asiakaskäyttöön ovat tulleet tietokannat ja muu elektroninen materiaali.

EU-tallekirjastoverkoston tavoitteena on mm. auttaa korkeakouluja edistämään ja vahvistamaan Euroopan yhdentymistä koskevaa opetusta ja tutkimusta sekä tarjota tietoa Euroopan unionista yliopistoissa toimiville ja muille kohderyhmille. EU-tallekirjastot ovat osa Euroopan komission Europe Direct -verkostoa, johon kuuluvat myös esim. Eurooppatiedotukset kansalaistiedotukseen keskittyneinä paikkoina.

EU-aineisto luetteloidaan kirjaston JYKDOK-tietokantaan.

EU:ta koskevaa aineistoa on myös kirjaston vapaakappalekokoelmassa tai ostettuna myös muissa kokoelmissa esim. yhteiskuntatieteissä.

EU-kokoelma on tarkoitettu kaikkien asiakkaiden käyttöön kuten muukin kirjaston materiaali. Suuri osa aineistosta esim. virallisaineisto, lehdet, käsikirjat ja tilastot ovat vain lukusalikäytössä, mutta paljon kirjoja ja raportteja on myös lainakappaleina.

Paljon kiinnostavaa materiaalia jää valitettavasti saamatta painettuna, mutta sitäkin voi nykyään katsoa *EU Bookshop* -palvelusta. EU Bookshopin digitaalinen kirjasto käsittää kaikki julkaisutoimiston vuodesta 1952 julkaisemat EU:n toimielinten, erillisvirastojen ja muiden elinten julkaisut.

EU:n virallinen lehti tulee kirjastoon DVD:nä, mutta se löytyy myös verkosta *EUR-lex* -palvelusta. EUR-lexistä löytyy myös keskeinen EU-lainsäädäntö ja perussopimukset, valmisteluasiakirjoja ja oikeuskäytäntöä kaikilla EU:n kielillä. EU-tilastoja etsivien kannattaa katsoa EU:n tilastoviraston *Eurostatin* sivuja. EU-aineiston etsinnässä auttavat myös EU:n omat sivut, joista laajin on *Europa* – Euroopan unionin portaali.

Lisätietoja EU-kokoelmasta ja EU-tietopalvelusta saa kirjaston *EU-tiedonhankinta*-sivuilta. EU-tietopalvelun vastuuhenkilö kirjastossa on informaatikko Marita Jokinen (014) 260 3381, marita.jokinen@jyu.fi

Teksti: Marita Jokinen

Joulun sanomat

Joulun odotusta jo ilmassa! Virittäydy tunnelmaan: pienoisnäyttely *Joulun sanomat – joululehtiä sata vuotta sitten* 18.11.2009–8.1.2010 pääkirjaston 2. krs:n vitriinissä.

KIRJASTO
TOIVOTTA
ASIAKKAILLEEN
RAUHAISAA
JOULUA!

Tietue

Jyväskylän yliopiston
kirjaston asiakastiedote
1. vsk 2009
Ilmestyy 4 kertaa vuodessa

ISSN-L 1798-4890
ISSN 1798-4890

Toimituskunta:
Jyväskylän
yliopiston kirjaston
viestintätyöryhmä

